

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 157/07-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., S., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaniach vedených pod sp. zn. 3 T 6/02, sp. zn. 3 T 126/03, sp. zn. 2 T 104/04 a sp. zn. 2 T 86/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2007 doručená sťažnosť J. G., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 T 6/02, sp. zn. 3 T 126/03, sp. zn. 2 T 104/04 a sp. zn. 2 T 86/06.

Zo sťažnosti vyplýva, že v označených konaniach okresného súdu je sťažovateľ trestne stíhaný pre trestný čin zanedbania povinnej výživy buď podľa § 213 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, alebo podľa § 207 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, pričom podľa tvrdenia sťažovateľa „*doteraz teda nie je právoplatne skončené ani jedno trestné stíhanie voči mojej osobe pre trestný čin zanedbania povinnej výživy (...)*“.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: „*Som presvedčený, že Okresný súd Čadca porušil v doterajších konaniach moje základné právo podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, nakoľko doposiaľ nebolo právoplatne skončené ani jedno trestné stíhanie vydaním právoplatného súdneho rozhodnutia. (...)*“

Súčasne žiadam priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 000 Sk, túto sumu odôvodňuje dĺžkou celého konania, ktoré trvá už vyše šesť rokov. Uvedenú sumu považujeme za primeranú, nakoľko súdy nekonajú bez prietahov a ja strácam dôveru v súdny systém tejto republiky. Trestné konania spôsobujú zhoršenie môjho zdravotného stavu, už dlhodobo som od roku 2004 som uznaný za invalidného, miera poklesu mojej schopností pracovať je 50 % a trestné konania znemožňujú po fyzickej ako aj psychickej stránke liečbu môjho súčasného zdravotného stavu. Dĺžka konania mi spôsobuje stres, výsledok súdnych konaní je v nedohľadne, čo aj podľa vyjadrení lekárov nepriaznivo vplyva na môj zdravotný stav a liečbu.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo J. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaniach vedených pod sp. zn. 3 T 6/02, 3 T 126/2003, 2 T 104/2004 a 2 T 86/2006 bolo porušené.“

J. G. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 000 Sk, ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť sťažovateľovi do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 6/02

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej

lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Preskúmaním vyžiadaného súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 3 T 6/02 ústavný súd zistil, že predmetné konanie bolo skončené rozsudkom zo 4. marca 2002, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2005) a bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, pričom uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. júna 2002.

Ústavný súd ďalej zistil, že rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 200/02-177 zo 6. mája 2003, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania ďalšieho trestného činu, bol zrušený výrok o treste v rozsudku sp. zn. 3 T 6/02 zo 4. marca 2002 a sťažovateľovi bol za spáchanie obidvoch trestných činov uložený súhrnný trest podmieneného odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov. Následne v odvolacom konaní bol rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 339/03 zo 17. septembra 2003 zrušený výrok o uložení súhrnného trestu v rozsudku č. k. 3 T 200/02-177 zo 6. mája 2003 a sťažovateľovi bol uložený súhrnný trest podmieneného odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov.

Uvedené zistenia však nič nemenia na skutočnosti, že sťažovateľom napádané konanie okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 6/02 bolo právoplatne skončené 6. júna 2002. Sťažnosť sťažovateľa z 23. apríla 2007 bola doručená ústavnému súde 27. apríla 2007, takže od právoplatného skončenia napadnutého konania nepochybne uplynula lehota na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3 T 126/03 a pod sp. zn. 2 T 104/04

Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy aj v konaniach okresného súdu vedených pod sp. zn. 3 T 126/03 a pod sp. zn. 2 T 104/04.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Ústavný súd z vyžiadaných súdnych spisov zistil, že v obidvoch napadnutých konaniach bol sťažovateľ obžalovaný zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 213 ods. 1 a 3 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2005), pričom konanie vedené pod sp. zn. 3 T 126/03 sa na okresnom súde začalo podaním obžaloby 5. mája 2003 a konanie vedené pod sp. zn. 2 T 104/04 22. decembra 2004. Na pojednávaní konanom 25. januára 2005 okresný súd uznesením rozhodol o spojení obidvoch konaní na jedno spoločné, ktoré bolo ďalej vedené pod spoločnou sp. zn. 2 T 104/04, pričom po vykonaní dokazovania okresný súd na pojednávaní 20. marca 2007 za prítomnosti sťažovateľa vyhlásil oslobodzujúci rozsudok. Proti rozsudku okresného súdu podala 9. mája

2007 odvolanie poškodená a 10. mája 2007 podala odvolanie prokurátorka Okresnej prokuratúry Čadca, ku ktorým sa sťažovateľ vyjadril 6. júna 2007. V súčasnosti sa sťažovateľovi opätovne doručuje rozsudok z 20. marca 2007 (sťažovateľ si rozsudok nevezal v odbernej lehote na pošte) a po jeho doručení bude spis predložený krajskému súdu na odvolacie konanie.

Sťažnosť na postup okresného súdu v označených konaniach z 23. apríla 2007 (na poštovú prepravu podaná 25. apríla 2007) bola ústavnému súdu doručená 27. apríla 2007, teda bola ústavnému súdu doručená až po tom, keď okresný súd vo veci 20. marca 2007 vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, ktorý si síce sťažovateľ neprevzal v odbernej lehote, avšak pri vyhlasovaní rozsudku na pojednávaní bol osobne prítomný, takže o meritórnom rozhodnutí okresného súdu, ktoré v konaní následne napadol pred ústavným súdom z dôvodu porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu informovaný. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podania sťažnosti už okresný súd nebol oprávnený vo veci meritórne konať, nemohol ovplyvniť priebeh konania, a teda ani porušiť označené právo sťažovateľa, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej okresný súd vykonal úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa ohľadom ním označeného základného práva. Dôvodom absencie meritórneho rozhodnutia okresného súdu podľa zistenia ústavného súdu bolo, že poškodený 9. mája 2007 a prokurátor 10. mája 2007 sa odvolali proti rozhodnutiu, ktoré okresný súd zaslal na vyjadrenie sťažovateľovi, ale zásielka sa vrátila okresnému súdu ako nedoručená.

Uvedené skutočnosti boli so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľa je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 86/06

V prípade sťažovateľom namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 86/06 ústavný súd zistil, že aj v tomto konaní bol sťažovateľ žalobou podanou 22. júna 2006 obžalovaný zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona (účinného od 1. januára 2006).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Trestný poriadok účinný od 1. januára 2006 v § 55 ods. 3 zakotvuje inštitút sťažnosti pre nečinnosť, ktorou sa ktorákoľvek zo strán (trestného konania) môže domáhať, aby nadriadený súd určil primeranú lehotu na uskutočnenie úkonu trestného konania. Uvedenú sťažnosť pre nečinnosť je potrebné považovať za účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ mohol účinne domáhať ochrany označeného základného práva pred nadriadeným, t. j. krajským súdom.

Z obsahu sťažnosti a ani zo súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 2 T 86/06 ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ využil ako účinný prostriedok nápravy ním namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, o ktorom by rozhodoval okresnému súdu nadriadený krajský súd. Na využitie uvedeného prostriedku nápravy bol sťažovateľ oprávnený, pretože obžaloba v danej veci bola podaná 22. júna 2006, t. j. po 1. januári 2006, keď nadobudol účinnosť Trestný poriadok (zákona č. 301/2005).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol, a to pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal jeho priznania, nezaoberal. Z toho dôvodu neprichádzalo do úvahy ani rozhodnutie o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2007